

[Gert Petersen]

de fejlinvestorer i stort omfang. De udeblevne resultater kunne tyde på det og tyde på, at den liberalistiske dyrkelse af kapitalens frihed er et blålys.

Bevares, regeringen kan indvende, at den dog aldrig har været en slave af liberalismen, for når det drejer sig om lønfastsættelsen, så har den ikke tillid til kræfternes frie spil, så vil den diktere, og den gør det i den offentlige sektor med held; i den private har det vist sig sværere, men så er der jo sådan en mulighed som et offentligt byggestop, som man nu har grebet til.

Selvfølgelig er lønnen en omkostning på linje med andre omkostninger, og den må indgå i helheden, når denne skal vurderes. Men ingen kan med rette påstå, at vore aktuelle vanskeligheder med betalingsbalancen skyldes lønudviklingen. Ifølge OECD er danske arbejdere siden 1982 faktisk for hvert år blevet 1,3 pct. billigere i konkurrenceforholdet. Danmark har faktisk for de sidste fire år vestlig rekord i relativ lønnedgang. Alligevel klarede eksporten sig ekstremt dårligt i 1985, og i år er der slet ikke tale om nogen stigning: vi mister andele på vigtige eksportmarkeder.

Sagen er, at mange andre faktorer end netop lønnen afgør konkurrenceevnen. Nogle lande klarer sig faktisk dårligt i lønkonkurrencen, men vældig godt i eksportkonkurrencen. For konkurrenceevnen bestemmes også af arbejdets tilrettelæggelse, af produktiviteten, af kvaliteten, præcision i afleveringer, salgsarbejde, og på disse områder svigter det privatkapitalistiske erhvervsliv herhjemme helt åbenbart.

Derfor er regeringen tvunget til at slække på dogmet om de frie markeds kræfters vel-signelse; derfor vil man nu have staten ind som motor. Men kapitalisterne kan sove trygt: det er ikke en lussing, statsministeren vil give dem, det er en håndsrekning, og denne hjælpende hånd indgår de nok ikke, selv om de altså som Industrirådets vicedirektør ikke kan lide det.

Men de ulykker, som de har forvoldt, er der nogle helt andre der må undgælde for. Det ordnes gennem højtidspakkerne ved jul og påske, og når vi har for få højtider, så mobiliserer man også den gamle kartoffelferie. Disse pakker har vendt den tunge ende nedad. Umiddelbart kunne kartoffelkuren måske se fornuftig ud: endelig griber regerin-

gen ind mod det lånefinansierede forbrug, men hvordan? Ser vi på et af de vigtigste initiativer, ja, så kender vi regeringen igen. Den lønmodtager, der bor til leje og har et lån, er uhjælpeligt hjemfalden til strafrenten, mens de erhvervsdrivende og de, der har lån i eget hus, ikke risikerer strafrente. Altså: den velhavende del af befolkningen er igen privilegeret og virkningen på overforbruget yderst tvivlsom.

Vi har nu levet med 4 års lærestykke i denne renlivede kapitalistiske klassepolitik, og hvad har det så ført til? Ja, det har ført til, at en overordentlig stor del af befolkningen har måttet yde store og tyngende ofre. Hvad har den haft ud af det? Der er sket en massiv flytning fra løn til profit, Danmark er blevet mere forgældet end nogen sinde, produktiviteten er dalende, eksporten svigter, Danmark taber markedsandele, de velhavende lag belaster balancen med overforbrug, og erhvervslivet fører en tvivlsom investeringspolitik. Det er, hvad hundredtusinder, som har måttet ofre, som har måttet lide afsavn, har fået for deres afsavn. Det er et vidnesbyrd om den liberalistiske politiks fallit.

Derfor er der i befolkningen en voksende interesse for et alternativ til denne politik – et alternativ, som ikke alene må bygge på et andet flertal, men også på de stik modsatte principper, og derfor, må jeg sige, kan det heller ikke indvarsle nogen ny harmoni. Statsministerens politik skyldes ikke – det vil jeg gerne give mit ord for – at han er et ondt menneske. Han fører den politik, han må føre, når et udeligt privatkapitalistisk erhvervsliv skal fredes. Det er det, der er sagen, og derfor må den alternative politik afblæse denne fredning. Den må udspringe af en socialistisk grundholdning.

Dermed tænker jeg ikke på en dogmatisk socialistisk politik. Virkeligheden er så kompliceret og foranderlig, at dogmer og opskrifter fra forrige århundrede kun kan virke lam-mende, men inspirationen må være socialistisk, grundlaget solidarisk. En samfundsstyring må afløse markeds kræfternes blinde spil – igen uden dogmatik. For os drejer det sig ikke om at afskaffe markeds kræfterne, men om at tæmme dem og om at demokratisere produktionen, ikke om at dele ud til højre og venstre, men om at sikre et bedre liv for de mange gennem demokratiske og kvalitative reformer og gennem en social omfordeling,